

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 42 Volume: 9 Issue: 42

Şubat 2016 February 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

İHTİLALCI TERÖRİZM REVOLUTIONARY TERRORISM

Vedat KARGİN*

Öz

Tarihi süreç içerisinde terör sorunu bugün artık tüm insanlığı etkileyen uluslararası bir boyut kazanmıştır. Terörist taktikler ve terör eylemleri de geçmişe kıyasla günümüzde daha yaygın ve daha yoğun olarak kullanılmaktadır. Hemen her gün dünyanın değişik yerlerinde meydana gelen terör ve toplumsal şiddet olaylarının haberleri duyulmakta ve bu konudaki endişe ve korku daha da artmaktadır. Terör ve toplumsal şiddet konuları üzerinde genel olarak çok fazla bilimsel çalışma vardır. Fakat bu çalışmada özellikle terör ile ilgili terimler ve ihtilalci terörizm konusu üzerinde durulmuştur. İhtilalci terör taktikleri ve stratejileri tarihten örnekler verilerek tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Terörizm, İhtilalci Terörizm, Terör Rejimi, Toplumsal Şiddet.

Abstract

The problem of terrorism has never become more widespread and extensive today in history, which now affects internationally the whole humanity. Terrorist tactics and terrorist attacks are now used more commonly and more extensively today than used in the past. Almost every day the terrorist attacks and the social violence events occurring in different parts of the world can be heard on the news, increasing the concern and the fear among the public. There is enormous scientific research on the issues of social and political violence; however, this study particularly concentrates on the etymology of the terms related to terrorism and revolutionary terrorism. Revolutionary terror tactics and strategies are discussed with the examples from history.

Keywords: Terrorism, Revolutionary Terrorism, The Reign of Terror, Social Violence.

Giriş

Terör olayları ve terörist eylemler geçmişe oranla günümüzde daha fazla meydana gelmektedir. Terör artık çok daha geniş kitleleri endişelendiren dünya çapında bir sorun haline almıştır. Bu nedenle bilim insanlarının bu sorunu anlama, kamuoyunu aydınlatma ve kalıcı çözüm yöntemleri geliştirme konusunda çalışmalarında bulunmaları onlar açısından kaçınılmaz bir yükümlülüktür. Ancak daha işin başında karşılaşılan en büyük güçlük terör, terörist ve terörizm kavramlarının tanımları yapılırken ortaya çıkmaktadır. Çünkü bu kavramlar üzerinde ortak ve uzlaşmış tanımlar bulmak hemen hemen imkânsızdır (Atay, 1995). Örneğin, Schmid ve Jongman (1988, s. 5) çalışmalarında 1936 ile 1981 yılları arasında terörizmin ve terörün yüz dokuz farklı tanımının yapıldığını tespit etmişlerdir.

Bu kadar çok ve farklı tanımının bulunması aslında bu kavramların siyasi menfaatler ve hedefler çerçevesinde kullanıldığını da göstermektedir. Herkes mücadele içinde olduğu rakiplerini terörist olarak nitelendirmekte, kiminin “özgürlük savaşçısı” olarak tanımladığı kişi veya kişileri, diğerleri “terörist” olarak tanımlayabilmektedir. Bu kadar çok farklı tanım ve yaklaşımın olması terörle ve terörizmle mücadelede karşılaşılan en büyük engellerden birisidir. Esasen üzerinde uzlaşmış bir tanımlamanın olmadığı bu kavramlar terörle mücadele konusunda bir birliğin sağlanamamasını ve uluslararası ilişkilerde ciddi sıkıntıların yaşanmasını da beraberinde getirmektedir (Taslaman, 2011).

1.Etimoloji

“Terör” ve “terörizm” kavramları aynı anlamlarda birbirinin yerine kullanılsa da aslında farklı kavramlardır. Latince “terrere” olarak kullanılan bu kelime, Fransızca “terreur”, İngilizceye de “terror” olarak geçmiştir. Tarihsel olarak modern dünyada terör kavramı ilk kez Fransa’da Fransız Devrimi’nden sonra “terör rejimi” veya “terör dönemi” (the reign of terror) olarak adlandırılan baskı ve yıldırma eylemlerini ifade etmek için kullanılmıştır. Fransa’da Mart 1793 ile Temmuz 1794 yılları arasında siyasi düzeni sağlamak ve sürdürmek için devlet tarafından halka karşı cebir ve baskı eylemleri bir devlet politikası olarak uygulanmıştır. “Terör dönemi” olarak adlandırılan bu dönemde devlet tarafından uygulanan sürekli ve sistemli terör eylemlerini ifade etmek için ise terörizm kelimesi kullanılmıştır (Waciorski, 1939, s. 27-31). Terör kavramı başlangıçta fiziksel yıldırma ve şiddet eylemleri ile ilişkilendirilmiş olsa da daha sonraları korku, dehşet ve endişe gibi psikolojik ruh halleri veren eylemler için de kullanılmıştır. Terör ve terörizm ihtilalci devlet tarafından yerleşik devlet rejimini yıkararak yerine yenisini

* Dr., Emniyet Genel Müdürlüğü

getirmek, devlet tarafından ise toplum düzenini sağlamak ve siyasi rejimi devam ettirebilmek maksadıyla bir araç olarak kullanılmıştır (Waciorski, 1939, s. 24-27).

Türkçemizde terör kavramı “yıldırma, cana kıyma ve malı yakıp yıkma, korkutma, tedhiş,” terörizm kavramı ise “siyasi bir amaca ulaşmak için yıldırma hareketlerini düzenli bir biçimde kullanma, tedhişçilik” içeren kelimeler kullanılarak tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlüğü, 1998, s. 2200). Ülkemizde 1991 yılında yürürlüğe giren 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 2003 yılında değiştirilen birinci maddesinde terör; “baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik ve ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir.” şeklinde tanımlanmıştır. FBI ise terörü, siyasal yahut toplumsal bir takım amaçlar uğruna bir hükümeti, sivil nüfusun tamamını ya da bir bölümünü, korkutmak yahut zorlamak için, gücün ve şiddetin bir kişi ya da mala karşı kanun dışı kullanılması olarak tanımlamıştır (www.fbi.gov/publications/terror/terror2000_2001.html).

Terörizm kavramı, Meydan Larousse’da “ihtilalci grupların giriştiği şiddet eylemlerinin tümü, tedhişçilik, bir hükümet tarafından uygulanan şiddet rejimi”; Ana Britannica’da “siyasal bir hedefe ulaşmak amacıyla devlete, halka ya da bireylere karşı sistemli şiddet eylemlerine başvurma” şeklinde tanımlanmıştır. Hutchinson (1971, s. 383) vatandaşların siyasi düşünce ve davranışlarını etki altına almak maksadıyla yapılan planlı şiddet eylemlerini terörizmi olarak tanımlar. Rodin (2004, s. 755) ise siyasi hedeflere ulaşmak için devlet veya siviller tarafından adil ve hukuki bir yargılama olmaksızın bilerek, dikkatsizce ya da kazayla sivillere karşı kullanılan güç veya şiddet eylemleri olarak tanımlamıştır. Waciorski (1939, s. 98) devlet aleyhinde terör eylemlerini provoke etmek maksadıyla işlenen her türlü suç içerikli fiilleri, kişi veya kişilerin kendi hegemonyasını sağlamak maksadıyla kullandıkları terör eylemlerini içeren bir yöntem olduğunu kaydetmiştir. Döner (2005) belirli bir plan dâhilinde sistematik olarak uygulanan terör eylemlerinin bütünü; Hardman (1948, s. 575) ise organize bir grubun veya örgütün açıkça beyan edilen hedeflerini gerçekleştirmek maksadıyla işlemiş oldukları sistemli şiddet eylemlerini terörizm olarak tanımlamışlardır.

Terör ve terörizm kavramlarını tanımlamanın güçlüğüne daha önce ifade edilmişti. Bu noktaya kadar bu kavramların hem hukuki ve sözlük anlamlarına hem de bilimsel çevreler tarafından yapılan tanımlarına değinilmiştir. Aşağıda yazar tarafından kanunlarla suç olarak tespit edilmiş bir fiilin terör eylemi ve terörizm olarak nitelenebilmesi için taşıması gereken unsurlar belirtilmiştir. Bunlar;

- Önceden planlanmış siyasi veya politik ideolojik bir maksat taşınmalıdır.
- Kişi veya kişilerce işlenebilir.
- Hükümeti veya sivilleri korkutmak, sindirmek veyahut zorlamak maksadıyla gerçekleştirilebilir.
- Can ve mal (sivil-devlet) güvenliğine karşı işlenebilir veyahut psikolojik etki oluşturmak maksatlı işlenebilir.
- Seçilen hedefler semboliktir.
- Kanunlarla yasaklanmış herhangi bir cebir ve şiddet içerikli fiilleri veya cebir ve şiddet kullanılacağına dair güncel tehdit içerir.
- Amaçlı, sistemli ve sürekli olmalıdır.

Burada hemen şunu da ifade etmek gerekir ki terörizm her ülkenin kendine ait özelliklerini taşır. Örneğin, Cezayir, İngiltere, Nijerya, Filipinler, ABD ve Türkiye gibi ülkelerde meydana gelen terör eylemleri birbirleriyle örtüşmezler. İşleniş biçimi, kullanılan yöntemler ve terörün hedefleri bakımından farklı özelliklere sahiptir.

2. İhtilalci Terörizm

İhtilalci terörizm, terörizm türleri içerisinde belki de en yaygın olarak uygulanan terörizm türüdür. İhtilalci terörizmi yöntem olarak benimseyenler mevcut siyasi düzeni tümüyle yıkarak yerine yeni bir siyasi düzen getirmeyi hedeflerler (Thornton, 1964, s. 72). Tarihi süreç içerisinde ihtilalci terörizm konusunda ortaya konulan teorik açıklamalar arasında en etkili olanı Thornton tarafından yapılan “iç savaş” açıklamasıdır. Thornton iki farklı terörizm türünden bahseder. İlki günümüzde devlet terörü olarak da adlandırılan, devlet düzenini ve siyasi iktidarı devam ettirebilmek için yerleşik rejimin ya da siyasi iktidarın kendi halkına karşı uyguladığı terördür (enforcement terror). İkincisi de kitleleri kıskırtmak, galeyana getirmek ve tahrik etmek suretiyle mevcut devlet sistemini çökertmeyi hedefleyen (agitational terror) terördür (s. 72). İşte Thornton’a göre ihtilalci terörizm, toplumu ve kitleleri devlete ve siyasi iktidara karşı kıskırtmak, tahrik etmek ve galeyana getirmek suretiyle bir tür iç savaş, ayaklanma ve isyan hareketi oluşturmayı ve neticede devleti çökertmeyi ve mevcut siyasi düzeni yenisi ile değiştirmeyi hedefler.

İhtilalci terörizm belirli siyasi ve ideolojik maksatlarla başvuru bir terör yöntemidir. İhtilalci terörizm halk ayaklanması ve isyan hareketleri vasıtasıyla siyasi iktidara el koyarak kurulu devlet sistemini çökertmeyi hedefleyen bir stratejidir. Kitleleri kıskırtmak ve galeyana getirebilmek için her türlü şiddet içerikli eylem toplumun fertleri ya da gruplar arasında hiçbir ayırım gözetmeksizin rastgele ve son derece yoğun bir biçimde kullanılabilir. Zamanla fertler arasındaki bağlar ve ilişkiler zayıflatılarak insanların birbirlerine olan güven duygusu aşınmaya, toplum düzeni de bozulmaya başlar. Toplumda kutuplaşma ve güvensizlik hali hâkimdir. Siyasi iktidarın halkın can ve mal güvenliği ile toplumun huzurunu sağlamaktan ve kamu düzenini korumaktan aciz kaldığı havası oluşturulur. İnsanlar kitleler halinde devlet yönetimine ve siyasi iktidara karşı tavır almaya zorlanırlar (Thornton, 1964, s. 83-84).

Ayrıca, ihtilalci terörizm diğer terörizm türlerinden ayrılır. Örneğin, kendiliğinden gelişen ve karşıt görüşlü kimselerin düzenledikleri tepkisel terör eylemleri ile gerilla savaşını benimseyen terör örgütlerinin yapmış olduğu bölücü terör eylemlerinden ayrı ele alınmalıdır. Karşıt görüşlü kimselerin bir araya gelerek düzenledikleri protesto gösterilerinde genellikle önceden belirlenmiş belli bir siyasi ve ideolojik maksat söz konusu değildir. Günlük yaşam içerisinde herhangi bir konu hakkında tepkilerini dile getirmek isteyen insanların bir araya gelerek oluşturdukları grupların yapmış oldukları eylemler bu türden eylemlerdir. Gerilla savaşında ise genellikle küçük terörist birimlerin askeri birimlere karşı geliştirdikleri pusu ve suikast türü eylemler ile sivilleri hedef alan saldırı ve eylemlerden ibarettir. Bu tür terör eylemlerini düzenleyen terör örgütleri devletin düzenli ordusu ile baş edemeyeceklerini bildikleri için genellikle gizlenerek ve tuzak kurmak suretiyle askeri birliklere ve sivillere karşı eylemde bulunurlar (Crozier, 1960, s. 127-129).

İhtilalci terörizm stratejisini daha iyi anlayabilmek için şimdi de ihtilalci terörizm stratejisinin kullanıldığı ortamlar, uygulanan yöntemler ile amaçlanan hedeflere ulaşıp ulaşılmadığını geçmişte yaşanan bazı örneklerle açıklanmıştır. İhtilalci terörizm stratejisinin üç farklı sosyo-politik ortamda kendisine faaliyet alanı bulduğu söylenebilir. Bunlar; bağımsız ulus, devlet ve vatan toprakları dışında kalan sömürge toprakları ve "iç sömürge" ya da farklı etnik grupların aynı vatan toprağında yaşadığı ortamlar veya sistemlerdir. Bu farklı üç ortamın veya toplumun ortak özelliği meşruiyet, güç ve otorite çatışmalarının yaşanmasıdır. Siyasi iktidar devleti yönetme yetki ve otoritesinin kendisinde olduğunu iddia ederken ihtilalciler ise egemen devleti kendilerinin temsil ettiklerini iddia ederler. Bu nedenle ihtilalciler yerleşik düzen karşısında şiddet kullanmayı meşru kabul ederler (Price, 1977, s. 54).

İhtilalciler bağımsız ulus devlet çatısı altında yaşayan halkı siyasi iktidarın meşruiyetinin olmadığına aksine devlet karşıtlığının ve devleti yönetme yetkisinin kendilerinde olduğuna inandırmak zorundadırlar. Bu şekilde bir meşruiyet iddiasında bulunarak kitleleri harekete geçirmeyi ve yeterli halk desteğini sağlamaya çalışırlar. Kendi meşruiyetlerini tesis edebilirlerse artık yeterli miktarda toplumsal desteğin yanında askeri birliklerin de desteğini yanlarına çekebilirler. Böylece yerleşik düzeni kaldırıp yerine yeni bir rejim getirebilirler (Russell, 1974). Örneğin Küba devriminin öncülerinden Che Guevara etrafındaki ihtilalciler ile birlikte General Batista yönetimine karşı gerilla savaşına girişirler. 1958 Aralığının son günlerinde saklandıkları dağlardan inerek Santa Clara şehrini ele geçirmeleri üzerine Küba başkanı General Batista ihtilalci güçlerin başlattığı saldırı karşısında rejimin çöktüğünü, ordu kuvvetlerinin kendisini savunamayacağını görünce 1959'da bir gece yarısı ülkeden kaçmak zorunda kalmıştır (Price, 1977).

Devletlerin başka devletleri, ulusları veya toplumları siyasal ve ekonomik egemenliği altına alarak yönettiği durumlarda, yönetimin ve yöneticilerin her hâlükârda bir meşruiyetinden söz etmek imkânsızdır. Sömürgecilik altında ezilen yerli halklar içlerinden çıkardıkları liderlerin önderliğinde hâkim güçler karşısında organize olarak sömürgecilik karşıtı mücadeleye girişebilirler ve böylece kendi ulusal egemenlik mücadelelerini verirler. Sömürgecilik ve hâkim güçlerin kukla rejimleri karşısında bağımsızlık mücadelesi veren ihtilalciler kendi halklarını baskı ve esaret altında yaşamaktan kurtulmaya ve kendi bağımsız devletlerini kurmaya ikna etmek zorundadırlar. Hindistan örneğinde olduğu gibi, Gandhi (1869-1648) liderliğinde sömürgecilik karşısında çok iyi organize olan Hindistan halkları şiddete müracaat etmeden fakat belirgin bir şiddet tehdidi ile İngiltere'nin sömürgecilikten vazgeçmesini sağlayabilmişlerdir. Aktif ama şiddet unsuru içermeyen bağımsızlık direnişleri ve hareketleri siyasi ve ekonomik bakımdan ağır kayıplar ve maliyetler getireceği mesajını vererek sömürgeci devletlerin sömürge savaşlarına girişmelerinin önüne geçebilir (Crozier, 1960).

II. Dünya Savaşı sonrasında Afrika halkları sömürgeciliğe karşı bağımsızlık mücadelelerini başlatmışlardır. Diğer Avrupa devletlerinin aksine Afrika'daki sömürgelerinden çekilmek istemeyen Portekiz, 1961-1974 yılları arasında sömürgeleri ile savaşmıştır. Bu sömürge savaşlarında Portekiz ordusu çok ağır kayıplar vermiştir. Portekiz ordusu içerisinde örgütlenen Silahlı Kuvvetler Hareketi, Portekiz halkının desteğini de arkasına alarak Salazar yönetimine karşı devrim sürecini başlatmış ve 1974 yılında Karanfil Devrimi denilen askeri darbe ile Portekiz yönetimi el değiştirmiştir. Böylece eski sömürge ülkeleri hızla bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir (Laidi, 1990).

Yeryüzünde etnik bakımından homojen nüfusa sahip bir devlet yok gibidir. Farklı etnik, dil ve dinden insanların bir arada yaşaması çoğunlukla sosyal ve kültürel açıdan bir zenginlik olarak değerlendirilse de bu grupların bir arada barış içerisinde yaşadığı ortamlarda hemen hemen çok azdır. Homojen nüfus yapısına sahip olmayan ülkelerde sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik çatışmaların yaşanması daha muhtemeldir. Böyle ülkelerde yönetenler ile yönetilenler, zenginler ile fakirler, çoğunluklar ile azınlıklar hatta cinsiyetler arası çok değişik çatışma çeşitlerine rastlanabilir. Bir ülkede çatışma ortamını oluşturabilecek zıt kutupların varlığı bu grupların birbirlerine üstünlük ya da meşruiyet tartışmalarını da beraberinde getirir. Böylece çatışma ortamı kolayca ve kendiliğinden oluşabilir. İşte ihtilalciler bu çatışma ortamlarını çok iyi değerlendirerek yerleşik devlet düzenini ortadan kaldırmaya yönelik terör eylemlerinde bulunurlar.

Farklı etnik gruplara mensup vatandaşların birlikte yaşadığı ülkelerde azınlıklar yoğun olarak yaşadıkları topraklar üzerinde ulusal egemenlik iddiasında bulunabilirler. Bu bölgelerdeki yönetme hakkının kendilerine verilmesini isteyebilirler. Azınlık grupların çoğunluğu temsil eden siyasi irade karşısında ayaklandığı veya başkaldırdığı hallerde üç değişik durum karşımıza çıkmaktadır (Price, 1977).

Birincisi, çoğunluğun desteğini arkasına alan devletin kendi güvenlik güçleri vasıtasıyla şiddet ve güç kullanarak isyancıları ve isyan hareketlerini bastırmasıdır. 21 Mart 1960 tarihinde Güney Afrika Cumhuriyeti'nde Sharpeville Katliamı olarak bilinen ve güvenlik güçlerinin siyahî protestocuların pasif direnişine silahla karşılık vermesi sonucu resmi rakamlara göre 69 kişi yaşamını yitirmiştir. Pasif direnişin ardından silahlı direniş olayları meydana gelmiştir (Time Magazine, 1960). İkincisi, isyancıların çoğunluk gruba baskınlık ve üstünlük kurması ile rejimin el değiştirmesidir. Son olarak, dış güçlerin müdahil oldukları durumlardır. Bu da çatışma ortamını yatıştırmak ve daha fazla can kaybını ve mağduriyetleri önlemek gibi insani maksatlarla olabildiği gibi bazen de siyasi menfaatler doğrultusunda çatışan gruplardan birinin diğerine üstünlük kurabilmesi için askeri ve lojistik destek sağlanarak da yapılabilmektedir. Orta Doğu'da Arap Baharı olarak adlandırılan daha geniş halk hareketlerinin bir parçası olan ve 2011 yılından beri Suriye'de muhalifler ile rejim yanlıları arasında devam etmekte olan iç savaş buna örnek olarak verilebilir. Suriye'de yaşanan şiddet olaylarının yatışması için olaya dâhil olan ülkeler olduğu gibi siyasi menfaatleri ve çıkarları doğrultusunda müdahil olarak muhalif grupları veya rejim yanlılarını destekleyen ülkelerde vardır.

3. İhtilalci Terörizm Taktikleri

Tarihi süreç içerisinde ihtilalci terörizmin çok değişik terör taktikleri görülmüştür. Bunlar arasında sabotaj, silahlı ve bombalı saldırı, suikast, adam kaçırma, silahlı soygun ve gasp eylemleri en yaygın olarak kullanılan terör taktikleridir.

Sabotaj az sayıda terörist ile hatta bazen bir terörist eliyle çok fazla zarar vermek için kullanılır. Sabotajın amacı ülke ekonomisine, tarım ve sanayi üretimine, ulaşım ve haberleşme araçlarına ve güvenlik birimlerine ve binalarına zarar vermektir. En belirgin biçimleri bombalamak, yangın çıkarmak, mayın döşemek ve yağmalamak şeklinde olabilir. Bu eylemler yapılırken sivil can kayıplarının yaşanmamasına dikkat edilir çünkü her şeyden önce zarar verilmek istenen devletin araç, gereç ve imkânlarıdır. Örneğin, taşımacılıkta ve nakliyecilik de kullanılan araçlara karşı girişilen saldırılarda bir trenin yakıt yüklü vagonlarının raydan çıkarılması, petrol boru hatlarının patlatılması, köprü ve demiryollarının dinamitlenmesi, telgraf ve telefon hatlarının kesilmesi ihtilalci terörizmin kullandığı sabotaj eylemleri arasındadır.

İnsan kaçırma taktiği bazen kişilerin kaçırılması ve rehin alınması şeklinde olduğu gibi bazen de uçak kaçırma şeklinde de olabilmektedir. İhtilalciler kaçırma ve rehin alma eylemlerini siyasi istek ve taleplerini devlete zorla kabul ettirebilmek için işlerler. Bu tür eylemler bazen kaçırılan kişinin yakınlarından fidye istemek için de işlenebilir. Elde edilen paralar teröristlerin ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılır. Terör örgütleri insan kaçırma eylemlerine kendilerine insan kaynağı sağlamak için de başvururlar. İnsan kaçırma bazen sembolik anlamda toplumda korku ve tehdit algısının güncel tutmak maksadıyla da yapılabilir. Burada rehine kurban, rehine ile akrabalık, iş veya siyasi bakımdan yakınlığı olanlar ekonomik veya siyasi imtiyaz ya da ödün talep edilecek hedef grup, toplumun geneli ise insan kaçırma eyleminin yansıma yoluyla korku ve endişe halinin oluşturulduğu hedefdir (Karber, 1971, s. 529-530; Thornton, 1964, s. 82-83).

İhtilalci terörizmin kullandığı diğer çarpıcı taktik önceden belirlenen kişilere karşı düzenlenen suikast eylemleridir. Bu tür suikastlarda genellikle silahlı veya bombalı pusu ile bombalı mektup veya paket en çok kullanılan yöntemlerdir. İhtilalciler bazen kendi davalarına ihanet eden ve örgütten ayrılan arkadaşlarını suikast düzenleyerek infaz ederler. Amaç, korku ve dehşet ortamı oluşturarak ihtilalcilere olan desteğin azalmasına engel olmak veyahut en azından kitlelerin karşı tarafa devlet yanlısı olmalarının önüne geçmektir. İhtilalciler suikastı bazen de siyasi otoriteden bir takım tavizler koparabilmek, siyasi taleplerinin yerine getirilmesi için bir tehdit ya da zorlayıcı unsur olarak da kullanırlar. Tarihsel olarak Güney Vietnam Kurtuluş Ordusu ve Cezayir Halkın Kurtuluş Cephesi henüz Fransız sömürgeci altındayken kendilerine

destek vermeyen ya da Fransız güçleriyle ilişkilerini kesmeyen kendi halklarına karşı terör eylemlerinde (enforcement terror) bulunmuşlardır. Benzer şekilde Kıbrıs'ta da 1950'li yıllarda Kıbrıs Rumlarının Enosis yani İngiltere idaresinden ayrılarak Yunanistan'a bağlanabilmek amacını gerçekleştirmek için Kıbrıs Milli Mücadele Örgütü (EOKA) kurulmuştur. EOKA örgütü İngilizler ile işbirliği yapan Kıbrıslı Rumlara karşı suikast yöntemini çok etkili bir şekilde kullanmıştır (Crozier, 1960).

Bir diğer ihtilalci terör taktiği belirli bir hedef gözetmeksizin rastgele yapılan bombalı eylem ve saldırılardır. Burada kitlesel ölümler amaçlanır. Bazen misilleme bazen de örgütün gücünü ve yeteneğini göstermek için yapılabilir. Bombalı saldırılarda son zamanlarda canlı bomba saldırılarının da kullanıldığını görmekteyiz. Türkiye'de çeşitli terörist örgütleri bombalı paket ve bombalı araçlar ile canlı bomba saldırıları düzenlemişlerdir. Canlı bomba eylemleri en çok PKK tarafından düzenlenirken, El Kaide örgütünün 2003 yılında İstanbul'da düzenlediği bombalı eylemler en büyük kaybın yaşandığı eylemler olmuştur. 15 ve 20 Kasım 2003 tarihlerinde bomba yüklü araçların infilak ettirilmesiyle Sinagog, HSBC bankası ve İngiltere Başkonsolosluğu saldırıları gerçekleştirilmiştir. Yine DHKP-C örgütü tarafından İETT otobüsüne düzenlenen canlı bomba saldırısında yolcular hayatını kaybetmiştir (Ankara Strateji Enstitüsü, 2013).

Sonuç

İkinci Dünya Savaşı sonrasında soğuk savaş döneminden günümüze kadar geçen zaman içerisinde terörün ve terörizmin dünyanın geneline yayılmış üstesinden gelinmesi gereken uluslararası bir problem haline gelmiştir. Terörün ve terörizmin ortak bir tanımının olmaması bu büyük problemle mücadeleyi oldukça zor bir hale getirmiştir. Siyasi çıkar ve menfaatler uğruna kiminin terör ya da terörist olarak nitelendirdiğini diğeri gerilla, gerilla savaşçısı veya özgürlük savaşçısı olarak nitelendirebilmekte. Bu da tüm insanlığın neredeyse ortak sorunu haline gelen terörü ve terörizmi daha da tehlikeli kılmakta ve terörle etkin mücadele etme yöntem ve imkânlarını da sınırlandırmaktadır.

İhtilalci terörizm taktiklerinin nihai amacı geniş katılımlı kitlesel eylemleri fırsata dönüştürerek gerçekleştirecekleri provokasyonlar ile halkı devlet otoritesine ve yerleşik rejime karşı isyana teşvik etmektir. Esasen ihtilalcilerin terör eylemlerini siyasi gücü ele geçirmek ve mevcut devlet rejimini değiştirebilmek için bir araç olarak kullanırlar. İhtilalci örgütler terör eylemleriyle toplumda psikolojik ve güncel bir korku ve tehdit ortamı oluşturmak suretiyle insanların siyasi görüşlerini ve davranışlarını baskı ve etki altına almaya çalışırlar.

Savaş tarihçisi Caleb Carr (2002) esasen bugün karşı karşıya olduğumuz terör sorunun geçmişte yaşanan olaylarla çok yakın bağlantısı olduğunu savunur. Şöyle ki, eski Roma'dan günümüze kadar sivillerin hedef alınarak katledildiği ve öldürüldüğü olayların sayısı oldukça fazladır. Geçmişte yaşanan zulümler, acılar ve mağduriyetler ise insanların zihinlerinde intikam, direnme ve misillemede bulunma duygularını pekiştirir ve güçlendirir. Konuya bir de bu açıdan bakıldığında geçmişte terörü ve terörizmi amaçları uğruna araç olarak kullananların gelecekte aynı tür sorunlarla karşılaştığı ve yüzleştiği görülmektedir. Terörü bir strateji ve taktik olarak seçenler adeta kendi silahlarıyla vurulmaktadırlar. Bu nedenle asıl tehlike günümüzde yaşanan olayların ve acıların gelecekte daha büyük ve engellenemez olaylara ve acılara gebe olmasıdır. Terör sorununu halli için her türlü çıkar ve menfaat hesaplarından arınmış insani değerler etrafında bir araya gelecek uluslararası bir iletişim süreci ve ortamı oluşturmak kaçınılmaz gözükmektedir.

KAYNAKÇA

- ATAY, M. (1995). Bölücü Yıkıcı Terör Eylemleri Ve Gerilla Savaşı İle Ayaklanmaları Bastırmada Uygulanan Özel Operasyon Teknikleri (Örtülü Faaliyetler Konsepti). *Strateji Dergisi*, 4, 25-33.
- CARR, C. (2002). *The Lessons Of Terror: A History Of Warfare Against Civilians: Why It Has Failed And Why It Will Fail Again*. New York, NY: Random House.
- CROZIER, B. (1960). *The Rebels*. Boston, MA: Beacon Press,
- DÖNER, İ. (2005). Uluslar Arası Hukukta Ve Türk Hukukunda Terör Ve Terörizm. *Hukuk, Ekonomi ve Siyasi Bilimler Aylık İnternet Dergisi*, 43, 1-26.
- HARDMAN, J. B. S. (1948). Terrorism. *Encyclopedia of The Social Sciences*. 14,575-580.
- HUTCHINSON, M. C. (1971). The Concept Of Revolutionary Terrorism. *Journal of Conflict Resolution*, 16, 383-96.
- HUTCHINSON, M. C. (1972). The Concept Of Revolutionary Terrorism. *The Journal of Conflict Resolution: a Quarterly for Research Related to War and Peace*, 16,(3), 383-396.
- KARBER, P. A. (1971). Urban Terrorism: Baseline Data And A Conceptual Frame-Work. *Social Science Quarterly*, 52,521-33.
- LAİDİ, Z. (1990). *The Superpowers And Africa: The Constraints Of A Rivalry, 1960-1990*. Chicago: University of Chicago Press.
- PRICE, H. E. (1977). The Strategy And Tactics Of Revolutionary Terrorism. *Comparative Studies in Society and History*, 19(1), 52-66.
- RODİN, D. (2004). Terrorism Without Intention. *Ethics*, 114(4), 752-771.
- RUSSELL, D. E. H. (1974) *Rebellion, Revolution, And Armed Force*. New York: Academic Press.
- SCHMİD, A. P. & JONGMAN, A. J. (1988). *Political Terrorism: A New Guide To Actors, Authors, Concepts, Data Bases, Theories, And Literature*. New Brunswick, NJ: Transaction Books.
- TASLAMAN, C. (2011). Terörün Ve Cihadın Retoriği. 02.07.2014 tarihinde www.canertaslaman.com sitesinden alınmıştır.
- THORNTON, T. P. (1964). *Terror As A Weapon Of Political Agitation*. In Harry Eckstein (ed.), *Internal War*. New York: Free Press.
- The Sharpeville Massacre. *Time Magazine*. 4 Nisan 1960. Erişim tarihi. 2 Haziran 2014.
- Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlüğü (1998). Ankara.
- Türkiye'de Canlı Bomba Saldırıları. Ankara Strateji Enstitüsü. 1 Şubat 2013. Erişim tarihi 5 Haziran 2014.
- WACIORSKY, J. (1939). *La Terrorisme Politique*, Paris: A. Pedone.